

Informace pro studenty

Podrobnější informace o vyučovaných předmětech

Předmět: Základy komunikace, pedagogiky a edukace

Vyučující: Mgr. et Mgr. Josef Havlík

Vedoucí katedry: doc. MUDr. Vladimír Vurm, CSc.

Forma výuky studijního předmětu: přednáška, výcvikový seminář

Způsob ukončení studijního předmětu: zápočet

Učební texty:

*Havlík J., Vurm V.: Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče, ZSF JU 04
Jůva, V. - Jůva, V.: Úvod do pedagogiky. Paido, Brno 1997.*

Cílem předmětu je seznámit studenty se základy obecné a sociální pedagogiky v návaznosti na potřeby praxe v oblasti ochrany veřejného zdraví. Jde především o osvojení základní terminologie z oblasti komplexně pojatých aspektů výchovy a sociálně výchovných jevů. Předmět sleduje výchovu jako součást procesu socializace jedince, zabývá se prostředky a formami podílejícími se na procesech utváření lidské osobnosti, vymezuje druhy a zákony učení, charakterizuje význam rodiny, výchovných zařízení, prostředí vrstevnických skupin, lokálního a regionálního prostředí a medií pro výchovu, studuje podmínky utváření zdravého a disociálního životního stylu, zkoumá problematiku osobních aspirací, zájmů, hodnotové orientace, duševní hygieny, sociálně-psychologických aspektů agresivity, šikany, delikvence a toxikomanie a v neposlední řadě přibližuje praktické metody sociálně výchovného působení. Těžiště předmětu tvoří praktické postupy a metody pedagogického výcviku, umožňující prohloubit sociálně komunikační dovednosti studentů, pozornost je přitom věnována celkové kultivaci pedagogicko sociálních dovedností, rozvoji komunikačních dispozic, sebereflexi a sociální percepci.

Didaktickým základem výuky je velká škála prožitkových interaktivních metod, studenti sami koncipují, aplikují a prezentují témata z oblasti teorie, využívají psychodrama k sebepoznání, řeší případové studie či modelové herní situace, učí se využívat brainstorming, analytickou metodu SWOT i outdoorové aktivity, komunikují v roli, atd. Tyto metody umožňují studentům poznat lépe sami sebe, porozumět ostatním, učit se naslouchat a efektivně komunikovat, zkoumat vztahy mezi sociálním prostředím a výchovou, umět zpracovávat a prezentovat informace, kooperovat, participovat na odstraňování sociálně patologických nebo jiných sociálně nežádoucích jevů, umět poznávat a motivovat lidi, zvládat zátěžové situace ve skupině a zvyšovat vlastní kompetenci při řízení pracovních týmů a skupin. Řada témat je bezprostředně spjata s praxí a vlastní zkušenosti studenta jsou velmi cenné (terénní práce, komunitní práce, zdravotně sociální a sociálně výchovná činnost v nejrůznějších zařízeních).

Předmět poskytuje základní informace z pedagogiky, vědy o vzdělávání a výchově (edukaci). Reflektuje nové poznatky a pohledy současné pedagogiky, osvětluje strukturu, obsahovou náplň a paradigma pedagogiky. Představuje pedagogiku (vědu o edukaci) jako vědu sociální, edukační modul jako druh sociální interakce. Specifikuje edukační činnost v profesi zdravotníka, zaměřuje se na nemocného jako objekt edukace, vysvětluje využití pedagogických disciplín v práci asistenta veřejného zdraví.

Obsahové zaměření:

Přednášky:

1. Současná pedagogika jako věda o edukaci. Předmět pedagogiky, edukační realita, edukační prostředí.
2. Edukační činnost, výsledky a efekty edukačních procesů.
3. Základní pedagogické termíny, pojmy. Vzdělávání a výchova.
4. Obecný model edukačního procesu.
5. Edukační model jako druh sociální interakce.
6. Žák jako subjekt edukace, osobnostní charakteristika edukátora (učitele)
7. Výchova a aktuální otázky v profesním přístupu.
8. Výchovné metody a jejich využití ve zdravotnictví.
9. Výchovné styly.
10. Další vzdělávání, celoživotní učení.
11. Hodnotová orientace společnosti a jednotlivce.
12. Pedagogická interakce, komunikační kompetence v práci asistenta veřejného zdraví.
13. Formy sociálních komunikací a jejich význam v sociálně-pedagogické praxi.
14. Metodologie obecné a sociální pedagogiky.

Semináře:

1. Pedagogika a její vztah k činnosti zdravotnického pracovníka.
 - Faktory rozvoje lidského jedince v kontextu s onemocněním.
2. Cíle a obsah pedagogického působení na jedince.
 - Faktory ovlivňující pedagogické působení na jedince
3. Výchovné působení na jedince a jeho etapy.
 - Efektivita výchovného procesu u jedince, výchovné zásady.
4. Osobnost zdravotnického pracovníka jako učitele.
 - Osobnost nemocného jako objektu edukace.
5. Metody edukace nemocného.
 - Faktory ovlivňující edukaci nemocného.
6. Uplatnění obecné a sociální pedagogiky v práci asistenta veřejného zdraví.
7. Biologické a sociální faktory v rozvoji osobnosti, faktory sociální determinace výchovy.
8. Prostředí a výchova, typologie prostředí, funkce prostředí ve výchově.
9. Výchovné působení školy, výchovných a sociálních zařízení, médií, rodiny, vrstevnických skupin.
10. Sociálně výchovné působení v minoritních a rizikových skupinách, práce s komunitami.
11. Multikulturní výchova, význam lokálního a regionálního prostředí pro výchovu.
12. Výchova ke zdravému životnímu stylu, duševní hygiena.
13. Prevence a řešení sociálně patologických jevů.
14. Formy a metody sociálně-výchovného působení institucí zaměřených na resocializaci a reedukaci.

Další odborná literatura:

- Havlík J., Vurm V.: Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče, ZSF JU, Č.Budějovice 2004
- Jůva, V. - Jůva, V.: Úvod do pedagogiky. Paido, Brno 1997.
- Průcha, J.: Moderní pedagogika. Portál, Praha 1997.
- Průcha J.: Srovnávací pedagogika, Portál, Praha 2006
- Průcha, J.: Pedagogický výzkum: uvedení do teorie a praxe. Karolinum, Praha 1995.
- Mužik J. : Androdidaktika, ASPI Publishing, Praha 2004
- Zuzák T.: Hledání vztahu jako základ pedagogiky, Fabula, Praha 2004

Předmět: Image management a integrované komunikace

Vyučující: Mgr. et Mgr. Josef Havlík

Vedoucí katedry: doc. MUDr. Vladimír Vurm, CSc.

Forma výuky studijního předmětu: výcvikový seminář

Způsob ukončení studijního předmětu: zápočet

Učební texty:

Caywood C.L.: Public relations, Computer press, Brno, 2003

Havlík J., Vurm V.: Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče, ZSF JU 04

Šindelář J.: Základy managementu, URM JU, 1994

Předmět „Image management a integrované komunikace v oblasti zdravotní a sociální péče“ se tématicky soustřeďuje na integrované pojetí a využití všech interpersonálních, skupinových, marketingových i sociálních komunikací, které se v poslední době stávají jedním z nejdůležitějších strategických faktorů pozitivně ovlivňujících image a tím i existenci a prosperitu všech institucí působících v oblasti zdravotní a sociální péče. Prezentované teoretické poznatky i zkušenosti z praxe dokumentují význam a úlohu integrovaně vnímaných institucionálních vnitřních i vnějších komunikací pro soustavné zvyšování kvality zdravotní i sociální péče. Nedílnou součástí výuky jsou rovněž diskuse, moderační metody, skupinová řešení modelových situací a brainstorming prohlubující a rozšiřující jednotlivé manažerské dovednosti.

Cíle:

- pochopit význam a úlohu image zdravotně sociální instituce
- zvládnout nové pojetí vnitřních a vnějších komunikací
- osvojit si zásady realizace marketingových a sociálních komunikací v praxi
- zvládnout postup tvorby institucionálních komunikačních projektů
- zvládnout efektivní způsoby komunikace s veřejností

Obsahové zaměření:

1. Image instituce

- 1.1 Základní pojmy
- 1.2 Složky identity
- 1.3 Image instituce a její faktory
- 1.4 Management rozvoje kvality
- 1.5 Náměty pro seminární práce

2. Integrované komunikace

- 2.1 Jednotlivé fáze integrované komunikace
- 2.2 Sociální a marketingové komunikace
- 2.3 Komunikace s klienty, zákazníky
- 2.4 Komunikace s širokou veřejností
- 2.5 Komunikace s partnery
- 2.6 Náměty pro seminární práce

3. Význam integrovaných komunikací pro image management

- 3.1 Image management jako výchozí faktor řízení instituce
- 3.2 Modely budování, upevňování a rozšiřování image instituce
- 3.3 Úloha komunikačního manažera instituce
- 3.4 Strategie využití image managementu v zdravotní a sociální oblasti
- 3.5 Náměty pro seminární práce

4. Komunikační kompetence manažera v zdravotní a sociální oblasti

- 4.1 Osobnost manažera a jeho já v komunikaci
- 4.2 Role komunikačního manažera zdravotně-sociálního zařízení
- 4.3 Zásady komunikace, kooperace, kreativity a výkonnosti
- 4.4 Profesionální image manažera
- 4.5 Náměty pro seminární práce

Další odborná literatura:

- Bartlová J.: Sociologie medicíny a zdravotnictví, DVPZ Brno, 2002
Belz H., Siegrist M.: Klíčové kompetence a jejich rozvíjení, Portál, 2001
DeVito J.A.: Základy mezilidské komunikace, Grada Publishing, Praha 2001
Foret M.: Komunikace s veřejností. MU, Brno 1994
Gladkij I. A kolektiv: Management ve zdravotnictví. Computer Press, Brno 2003
Kopřiva K.: Lidský vztah jako součást profese. Portál, Praha 1997
Kubeš M. a kol.: Manažerské kompetence, Grada, 2004
Mikuláščík M.: Komunikační dovednosti v praxi. Grada Publishing, Praha 2003
Murphy E.: Jste dobrý šéf. Computer Press, Praha 1999
Nöllke C.: Umění prezentace. Grada Publishing, a.s., Praha 2004
Provazník V.: Psychologie pro ekonomy a manažery, Grada, 2002
Vybíral Z.: Psychologie lidské komunikace. Portál, Praha 2000
Vurm V. a kol.: Vybrané kapitoly z veřejného a sociálního zdravotnictví, ZSF JU, 2004
Zavázalová H.: Sociální lékařství a veřejné zdravotnictví. Karolinum, Praha 2002

Předmět: Sociálně komunikační dovednosti

Vyučující: Mgr. et Mgr. Josef Havlík

Vedoucí katedry: doc. MUDr. Vladimír Vurm, CSc.

Forma výuky studijního předmětu: výcvikový seminář

Způsob ukončení studijního předmětu: zápočet

Učební texty:

Havlík J., Vurm V. - Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče

Mikuláščík M. - Komunikační dovednosti v praxi

Těžiště předmětu tvoří praktické postupy a metody sociálně psychologického výcviku, umožňující prohloubit sociálně komunikační dovednosti pracovníků v zdravotně sociální sféře. Východiskem jsou teoretické poznatky z psychologie komunikace, které jsou aplikovány na konkrétní potřeby praxe. Pozornost je přitom věnována celkové kultivaci sociálních dovedností, rozvoji komunikačních dispozic, sebereflexi, sociální percepce, interakci ve skupině, asertivnímu jednání, zvládání zátěžových situací, sebe prezentaci, sociálním komunikacím, atp.

Cílem výuky je seznámit studenty s uspořádaným výběrem nejdůležitějších teoretických poznatků společensko-vědních disciplin věnovaných problematice komunikačního procesu v podmínkách zdravotně-sociální praxe a prostřednictvím praktického výcviku rozšířit a prohloubit všeobecné schopnosti i odborné dovednosti a techniky podmiňující sociální a komunikační kompetenci studentů v jejich budoucí profesní roli.

Metody výcviku sociálně komunikačních dovedností

Praktické postupy péče o osobnostní rozvoj, well being

Techniky sebepoznávání a sebeprosazování

Zážitkové učení, simulační a strukturované hry

Asertivní trénink, hraní rolí, psychodrama, situační a inscenační hry

Kooperativní učení, týmové řešení modelových situací

Interaktivní metody, anketa, brainstorming, dialog v kruhu, debata, analýza SWOT

Praktická individuální či týmová prezentace

Témata pro individuální či týmovou prezentaci

Význam komunikace v životě člověka

Charakteristika komunikace

Druhy komunikace

Modely komunikačního procesu

Komunikační faktory

Univerzální principy osobního růstu

Osobnost v komunikaci

Komunikace a sebereflexe

Poslouchání a naslouchání jako součást komunikace

Kontext komunikace a recepce zpráv

Principy utváření harmonického partnerského vztahu

Komunikace a interpersonální vztahy

Sociální interakce ve skupině

Komunikace v roli

Komunikační manévrování

Pravidla společenského styku

Komunikace a nové informační technologie

Prezentace jako významný komunikační nástroj

Význam a použití prezentace v oblasti zdravotní a sociální péče

Struktura prezentace a její druhy

Zásady tvorby účinné prezentace

Praktická realizace prezentace a její hodnocení

Další odborná literatura :

Bartlová J.: Sociologie medicíny a zdravotnictví, DVPZ Brno, 2002

DeVito J.A.: Základy mezilidské komunikace, Grada Publishing, Praha 2001

Foret M.: Komunikace s veřejností. MU, Brno 1994

Gladkij I. A kolektiv: Management ve zdravotnictví. Computer Press, Brno 2003

Havlík J., Vurm V.- Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče

Kopřiva K.: Lidský vztah jako součást profese. Portál, Praha 1997

Křivohlavý J.: Jak si navzájem lépe porozumíme. Svoboda, Praha 1988

Mikuláščík M.: Komunikační dovednosti v praxi. Grada Publishing, Praha 2003

Nöllke C.: Umění prezentace. Grada Publishing, Praha 2004

Řezáč J.: Sociální psychologie. Paido, Brno 1998

Schulz von Thun F.: Jak spolu komunikujeme. Grada Publishing, Praha 2005

Staňková M.: Jak provádět ošetrovatelský proces. IDVPZ Brno 1999

Špačková A.: Moderní retorika. Grada Publishing, Praha 2003

Vybíral Z.: Psychologie lidské komunikace. Portál, Praha 2000

Předmět: Asertivní komunikace

Vyučující: Mgr. et Mgr. Josef Havlík

Vedoucí katedry: doc. MUDr. Vladimír Vurm, CSc.

Forma výuky studijního předmětu: výcvikový seminář

Způsob ukončení studijního předmětu: zápočet

Učební texty:

J.Havlík, V.Vurm- Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče

O'Brienová P.: Asertivita

Předmět „Asertivní komunikace“ usiluje o praktický výcvik a rozšíření všeobecných i odborných komunikačních dovedností, zaměřuje se na další prohloubení vlastní sociální a komunikační kompetence studentů v budoucích profesních rolích.

Obsahově se soustředí na základní inventář sociálně komunikačních dovedností, tj. na akceptování osobnosti partnera, klienta, otevřenost projevů ve vztahu k partnerovi, klientovi, na problematiku empatie, vcítění, poslouchání, naslouchání, otevřeného vyjadřování pozitivních i negativních prožitků, podporování sebereflexe, sebekontroly, na rozvoj vlastní způsobilosti účinné verbální a neverbální komunikace, na umění poslouchat a naslouchat, umění pochválit, na vedení ke spolupráci, vyjadřování se ke konkrétním situacím, zvládání konfliktních situací.

Vlastní program kursu počítá s využitím široké škály edukačních metod i psychoterapeutických technik umožňujících jeho účastníkům poznat lépe sám sebe, porozumět ostatním, umět efektivně s nimi komunikovat, kooperovat, vyjednávat, zvládat zátěžové situace ve skupině a zvyšovat vlastní kompetenci při řízení pracovních týmů a skupin v oblasti zdravotní a sociální péče.

Metody výcviku asertivity

Techniky bližšího sebepoznávání

Strukturované hry umožňující sebereflexi, sociální percepci a poznání druhých

Zážitkové učení, situační, inscenační a simulační hry na sebeprosazování

Asertivní trénink, hraní rolí, psychodrama,

Kooperativní učení, týmové řešení problémových situací

Interaktivní metody, anketa, brainstorming, dialog v kruhu, debata, analýza SWOT

Praktická individuální či týmová prezentace

Témata pro individuální či týmovou prezentaci

Komunikační kompetence

Komunikační způsobilost pracovníka v oblasti zdravotní a sociální péče

Asertivita a její smysl v životě člověka

Typy asertivity, porovnání závislého, nezávislého a agresivního chování

Inventář asertivních sociálně komunikačních schopností a dovedností

Faktory podmiňující zdravé sebeprosazování

Sebepoznání, sebepřijetí, sebe prezentace, sebeprosazení, seberealizace
Sociální vnímání, poslouchání a naslouchání
Komunikace a rozhodovací proces
Etapy a styly jednání
Asertivní chování

Empatická asertivita

Asertivní techniky a nástroje
Základní asertivní principy a práva
Asertivita v rolích
Obrana proti manipulaci
Příprava na prezentaci, jednání, vyjednávání, diskuzi

Další odborná literatura:

Boothman N.: Trénink obchodní komunikace. Portál, Praha 2004
Capponi V., Novák T.: Asertivně do života. Grada Publishing, Praha 2004
Carnegie D.: Jak získávat přátele a působit na lidi. Bradlo, Bratislava 1991
Dupuy E.: Úspěšný dialog. Portál 2002
Hierhold E.: Retorika a prezentace, Grada Publishing, Praha 2004
Khelerová V.: Komunikační a obchodní dovednosti manažéra. Grada, Praha 1999
Křivohlavý J.: Jak přežít vztek, zlost a agresi. Grada Publishing, Praha 2004
Křivohlavý J.: Sociální komunikace ve zdravotnictví. ILF, Praha 1980
Komárková R., a kol.: Aplikovaná sociální psychologie III. Grada Publishing, Praha 2001
Mezihorský Š.: Asertivita. Elfa, Brno 1991
Naumann F.: Umění diplomatického jednání. Portál, Praha 2005
Naumann F.: Umění konverzace. Portál, Praha 2002
Nöllke M.: Rozhodování. Grada Publishing, Praha 2003
O'Brienová P.: Asertivita. Management Press, Praha 1998
Plamínek J.: Sebeřízení. Grada Publishing, Praha 2004
Plaňava I.: Průvodce mezilidskou komunikací. Grada Publishing, Praha 2005
Schott B.: Jednání. Grada Publishing, Praha 2002
Štěpaník J.: Umění jednat s lidmi. Grada Publishing, Praha 2003
Termann S.: Umění přesvědčit a vyjednat. Grada Publishing, Praha 2002

Předmět: Komunikace

Vyučující: Mgr. et Mgr. Josef Havlík

Vedoucí katedry: doc. MUDr. Vladimír Vurm, CSc.

Forma výuky studijního předmětu: výcvikový seminář

Způsob ukončení studijního předmětu: zápočet

Učební texty:

J.Havlík, V.Vurm: Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče

Předmět „Komunikace“ krátce rekapituluje základní poznatky z psychologie komunikace, sleduje komunikaci jako proces, prezentuje strukturu a druhy komunikace, analyzuje komunikační způsobilost manažera a faktory podmiňující úspěšné sebeprosazování, připomíná jednotlivé aspekty sociální interakce ve skupině a její význam pro formování pracovních týmů, prezentuje základní složky identity zdravotně sociálních institucí a charakterizuje jednotlivé fáze komplexně pojatých institucionálních komunikací.

Prezentované teoretické poznatky i zkušenosti z praxe dokumentují význam a úlohu integrovaně vnímaných vnitřních i vnějších komunikací pro soustavné zvyšování kvality zdravotní i sociální péče

Konkrétním cílem výuky je výrazně prohloubit všeobecné schopnosti i specifické odborné dovednosti a návyky podmiňující sociální a komunikační kompetenci studentů v jejich budoucí profesní roli. Výuka současně usiluje o rozvoj schopností studentů komplexně, s pomocí různých technologií získávat, třídit a zpracovávat informace, interpretovat a aplikovat je v praxi. Metodicky přitom jsou využívány techniky sebereflexe, strukturované hry umožňující sociální percepci a poznání druhých, zážitkové učení, asertivní trénink, kooperativní učení, interaktivní metody.

Metody výcviku sociálně komunikačních dovedností

Techniky sebepoznávání a sebeprosazování
Zážitkové učení, simulační a strukturované hry
Kooperativní učení, týmové řešení modelových situací
Anketa, brainstorming, analýza SWOT
Řešení případových studií
Praktická individuální či týmová prezentace

Témata pro individuální či týmovou prezentaci

Komunikační proces

Charakteristika komunikace
Modely a druhy komunikačního procesu
Kontext komunikace a recepce zpráv
Sociální interakce ve skupině
Team building
Skupinová dynamika

Komunikační způsobilost manažéra

Faktory podmiňující úspěšnou seberealizaci
Sebepoznání, sebepřijetí, sebe prezentace, sebe prosazení
Komunikace a rozhodovací proces
Zásady účinné komunikace, kooperace, kreativity a výkonnosti
Fundraisingové aktivity
Prezentace její využití v oblasti zdravotní a sociální péče

Identita instituce v oblasti zdravotní a sociální péče

Složky identity zdravotně sociální instituce
Image instituce a její faktory
Modely budování, upevňování a rozšiřování image instituce
Krizová komunikace v zdravotně sociálních zařízeních
Komunikace a zlepšování kvality péče ve zdravotně sociálních institucích

Integrované komunikace v oblasti zdravotní a sociální péče

Jednotlivé fáze integrované komunikace
Sociální a marketingové komunikace
Komunikace v pracovním týmu
Komunikace s klienty, zákazníky
Komunikace s širokou veřejností, s partnery

Další odborná literatura:

Bartlová J.: Sociologie medicíny a zdravotnictví, DVPZ Brno, 2002
Caywood C.L.: Public relations, Computer press, Brno, 2003
DeVito J.A.: Základy mezilidské komunikace, Grada Publishing, Praha 2001
Foret M.: Komunikace s veřejností. MU, Brno 1994
Foret M.: Marketingová komunikace, Computer press, Brno, 2003
Gladkij I. A kolektiv: Management ve zdravotnictví. Computer Press, Brno 2003
Havlík J., Vurm V.- Komunikační dovednosti v oblasti zdravotní a sociální péče.
Křivohlavý J.: Jak si navzájem lépe porozumíme. Svoboda, Praha 1988
Mikuláščík M.: Komunikační dovednosti v praxi. Grada Publishing, Praha 2003
Němec P.-Littová J.: Komunikace korporací, VŠE, Praha 1999
Nöllke C.: Umění prezentace. Grada Publishing, Praha 2004
Philips D.: Online public relations. Grada Publishing Praha 2003
Poláčková Z.: Fundraisingové aktivity. Portál, Praha 2005
Plamínek J.: Synergický management. Argo, Praha 2000
Plamínek J.: Vedení lidí, týmů a firem. Grada Publishing Praha 2003
Řezáč J.: Sociální psychologie. Paido, Brno 1998
Staňková M.: Jak provádět ošetrovatelský proces. IDVPZ Brno 1999
Škrlovi P. a M.: Kreativní ošetrovatelský management. Advent-Orion, Praha 2003
Zahrádková E.: Teambuilding. Portál, Praha 2005

